بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2016/HC-A/481
- **އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:**
  - * ނަން: އިސްމާޢީލް ނަސީމް
  - * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A022390
  - * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ވަލީނާ / ސ.ހުޅުދޫ
  - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ވަލީނާ / ސ.ހުޅުދޫ
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތްތައް:**

1-* ނަން: އިބްރާހީމް ނަސީރު ފުޅު
- * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A037055
- * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސ.ފިނިފެންމާގެ / މާލެ
- * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސ.ފިނިފެންމާގެ / މާލެ

2- *ނަން: އަބްދުﷲ ޒުހުރީ ޙަސަން
- * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A036717
- * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގ.ކުޑަހިތި / މާލެ
- * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގ.ކުޑަހިތި / މާލެ

3-*ނަން: މުޙައްމަދު ނަޝީދު
- * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A037509
- * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ.ފިހާރަގެ / މާލެ
- * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ.ފިހާރަގެ / މާލެ

- **ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީކުރި ތާރީޚު:** 13 ޖުމާދަލްއޫލާ 1437
  16 ފެބްރުއަރީ 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 05 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440
  08 ޖަނަވަރީ 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 220/Cv-C/2016
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: [illegible] އެޖެންސީ [illegible]
  [illegible]
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 03 ފެބްރުއަރީ 2016 * ނިންމުނު ތާރީޚު: 03 ޖުލައި 2016
  - މައްސަލަ ބެލިފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޢަލީ ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު

(ޚުލާޞާ)

……

• ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި، ހ.[illegible] / [illegible]، އިސްމާޢީލް ނަޝީދާގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާގެ ޚަޞްމަކީ، ސ.ފޭދޫ / ސ.[illegible]، [illegible] ރަޝީދު މޫސާ އާއި ސ.ފޭދޫ / ގ.[illegible]، ޢަބްދުالله ޔޫސުފް ޙަސަން އާއި ސ.ފޭދޫ / މ.[illegible]، މުޙައްމަދު ނަބީލް.

• [illegible] [illegible] ނުކުތާތައް:

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] [illegible]، އެމައްސަލައަކީ ހަމީދު ނޫރާގެ މިލްކުވެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން، [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/08 މައްސަލައިގައި، ހަމީދު ނޫރާގެ މިލްކުވެރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރަޝީދު މޫސާ އާއި، ޢަބްދުالله ޔޫސުފް ޙަސަން އާއި، [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު [illegible] ހުސައިންގެ މުޙައްމަދު ނަބީލް ކަމުގައި، [illegible] [illegible] މިލްކުވެރިކަން [illegible] [illegible] އަދި، އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] ބިންގަނޑުމަތީ ހަމީދު ނޫރާ [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible]

އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުން ދަޢުވާ ރައްދުވާ މުހައްމަދު ޒާހިރު ހަސަންގެ މައްޗަށް އަންގައި ދިނުންއެދި

އިބްރާހީމް ރަޝީދު މޫސާ އާއި ޢަބްދުﷲ ޒާހިރު ހަސަންގެ ޝާހިދުން ހުށަހެޅުމުން ބުނުން މައްސަލަތަކުގައި،

އެގްރީމަންޓުގައި ސިވިލް ކޯޓުން ހުކުމް ކުރައްވާފައިވާ "[illegible]"، [illegible] [illegible]

އެހެންކަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޕްރޮމޯޝަން ޑިރެކްޓަރ) އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ރަޝީދު މޫސާއާއި ޢަބްދުﷲ ޒާހިރު ހަސަނާއި މުހައްމަދު ޒާހިރު ހަސަނާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު:2015/HC-A/08 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޕްރޮމޯޝަން ޑިރެކްޓަރ) އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު: 2015/HC-A/08 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މިއަދު، 2016 ޖުލައި 03 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ("[illegible]" އާއި، "(ޕްރޮމޯޝަން ޑިރެކްޓަރ)" އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) އާއި [illegible]، [illegible] [illegible]،

އަދި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޤާއިމުވެފައިވާ ފިޤްހީ ޤާއިދާއެއްކަމަށްވާ الضرر يزال (ގެއްލުން ދުރު ކުރެވޭނެ ހުއްޖެވެ.) މިޤާއިދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހަވީރު ނޫސް އެޑިޝަންގެ ހައްޤުތަކާއި ހަވީރުގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނުއިރު ހަވީރު ނޫހާއި ހަވީރު އޮންލައިނާއި ޗޭނަލް (ޕާވާފާނު ޕްރިންޓް) އާއި ހަވީރުއަށް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތަކާއި އަދި ޓީ ފެކްޓަރީ ހަވީރު ނިއުސްޕޭޕަރ ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ކުންފުނިކުންފުނި ވަކިވެގެން ވިޔަފާރިއަކު ކުރަމުންދިޔަ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާ ބަދަލުން މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ތާރީޚް (03 ފެބްރުއަރީ 2016 ވަނަ ދުވަހު) އިން ފެށިގެން ޖުމްލަ 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހަށް ހަވީރު ނޫހާއި ހަވީރު އޮންލައިނާއި ޗޭނަލް (ޕާވާފާނު ޕްރިންޓް) އާއި ހަވީރުއަށް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިއެއް ހިންގައި އެހެން އެއްވެސް މީޑިއާއެއްގައި ނުވަތަ މީޑިއާގެ ވަސީލަތެއްގައި އަދި ނުވަތަ މީޑިއާ އާއި ގުޅުންހުރި ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިވެ، މުނާފަސާކުރުމަށް ވަޒީފާ އަދާކުރުމަކީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނުން ހުއްދަކޮށްދީފައިވާ ކަމެއްނޫންކަމާއި،

އަދި ހަވީރު ނޫހާއި ހަވީރު އޮންލައިނާއި ޗޭނަލް (ޕާވާފާނު ޕްރިންޓް) އާއި ހަވީރުއަށް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރިއިރު މުޅިކަ ނުވަތަ ޚަބަރުގެ ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ މީޑިއާއެއްގައި ނުވަތަ މީޑިއާގެ ވަސީލަތެއްގައި އަދި ނުވަތަ މީޑިއާ އާއި ގުޅުންހުރި ވިޔަފާރިއެއްގައިވެސް ކަމެއްގައި ބައިވެރިވެ، ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ހުއްދަ ނުކުރަން ހަވީރު ނޫސް އެޑިޝަންގެ ދޭދޭ ރައްޔިތުންނަށް ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކަށް ހުށަހަޅައިދިނަމަ، އަހަރަށްވުރެ ހުށަހެޅުމާ ގިނަވެގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެހެނިހެން މުއައްސަސާއަކުން އެކަމުގެ ބަދަލުގައި ހިއްސާވެރިވާ އަދަބު އަންގައި،

އަދި ހަވީރު ނޫހާއި ހަވީރުން ނިސްބަތްވާ އެކުލަވައި ވިޔަފާރިއަށް ގެ ފިޔަވަޅު ހިނގާ ފުރުޞަތުދިނުން އަނބުރާ މުއްދަތު ޤާނޫނު ހުށަހެޅުމުގެ 03 (ތިނެއް) ދަރަޖަގެ ކިޔުން އާންމު ހިނގާ ވައްދައިދީ ކުރުމުގެ ހަވީރުން ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތަކާ ނަގާލާ ހަވީރާއި ހަވީރު ނޫސް އެޑިޝަންގެ ހައްޤުތަކާއި ހަވީރުގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ މަސްލަހަތަށް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ވިޔަފާރި ނަގަހައްޓާދިނުމާއި، އެކުލަވާލުމަށް

ޚަބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] ހަމަތަކުގެ މަތިން ހުއްދަ ކުރެވެން އޮތް ކަމަކަށްނުވާތީ، މިއަދު، 2016 ޖުލައި 03 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޚަބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި،

ޚަބަރު ނޫސް އެޖެންސީގެ ހިއްސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޚަބަރު [illegible] ޚަބަރު [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޚަބަރު ނޫސް އެޖެންސީގެ 04 (ހަތަރު) [illegible] ތެރެއިން 03 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

-02 [illegible] [illegible] ގޮތުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 02 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރަން [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/226 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމްގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، އެއްވެސް ބަޔާނަކާ ނުލައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި އެފަރާތް ޖަވާބުދާރީ ވުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މިޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު [illegible] / [illegible] އިސްމާޢީލް [illegible] ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކާއި ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް [illegible] ފާހަގަކުރަމެވެ.

3.1 ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 މައްސަލައަކީ ހަމީދު ނޫރާގެ މިލްކުވެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/08 މައްސަލައިގައި، ހަމީދު ނޫރާގެ މިލްކުވެރި ވާރުތަވެރި ދަރިފުޅުން [illegible] އިބްރާހީމް ޙަސަން މޫސާ އާއި ޢަބްދުﷲ [illegible] ޙަސަން އާއި، ދަރިފުޅު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ކަމާބެހޭ [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ކަމަށް [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް ޙައްޤުވާ [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެއްކަމާއި،

މިމައްސަލަގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2015/HC-A/08 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2015/HC-A/08 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މިއަދު، 2016 ޖުލައި 03 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]، "[illegible] [illegible]" އާއި، "[illegible] [illegible]" އާއި [illegible] [illegible] [illegible]

ހަވާލު ނުކުރާއި ހަވާލުކުރާ ގެދޮރުވެރިޔާ އަދި ހަވާލު ބެލެނިވެ އެއް ނިސްބަތުން މުއްދަތުގެ އިތުރުކުރި ޝަރުޠު) އާއި ހަވާލުގެ އާދައިގައި ފުށުއަރައިގޮތާއި ހަވާލު ނުކުރެވި ގެއްލުންތަކުގެ ޚިދުމަތް ބޭނުންކުރުމުން ކުރިމަތިވާ ގެއްލުމެއް މިއާދަދުގެ ބަދަލުކުރިންނޭގޮތް ހަވާލު ޖެހޭ ގޮތުގެ ފުރަތަމަ ޢިބާރާތުގެ ދަށުން ދަނޑުވަރު ކޯޓުން އިއްވާފައިވާ މުއްދަތުގެ އިތުރު ޝަރުތު އަންގައި،

އަދި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ޤާއިދާތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ޤާއިދާއެއްކަމަށްވާ الضرر يزال (ގެއްލުން ދުރު ކުރަންވާނެ.) މި ޤާއިދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހަވާލު ނުކުރެވުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ހަވާލުކުރުމުގެ އިތުރު ބަދަލު ޤަރާރުގެ ދަށުން ހަވާލު ނުކުރާ ހަވާލު އެންމެފަހުގެ ފާލުގެ ފަދައިން (ލާމާރު ފުރިންޖު) އާއި ހަވާލުކުރެން ނިސްބަތުން ހަވާލުކުރުމުގެ އަދި މި ފަރާތްތަކުން ހަވާލުކުރެވުނު ހަވާލު ޖެހޭ ގޮތުގެ ފުރަތަމަ ޢިބާރާތުގެ ކުރިން ކަށަވަރު ކުރެވުނު ބަދަލުގެ ކުރިން ބަދަލުކުރުމުގެ ޝަރުތު ތަރުތީބުގެ ބަދަލު މުއްދަތުގެ އިތުރު ޝަރުތު ހަވާލު ބޭރު (03 ފެބްރުއަރީ 2016 ވަނަ ދުވަހު) އިން ފެށިގެން މިއާދާ 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހަށް ހަވާލު ނުކުރާ ހަވާލު އެންމެފަހުގެ ފާލުގެ ފަދައިން (ލާމާރު ފުރިންޖު) އާއި ހަވާލުކުރެން ނިސްބަތުން ހަވާލުކުރުމަށް ކުރަން އެނގޭ ފަދައިން މިޢާދައިގައި ނުވަތަ ޖެހޭނެ ފަރާތެއްގައި އަދި ނުވަތަ ޖެހޭ އާއި ގެދޮރުވެރި ހަވާލުކުރާއިރު ބެލެނިވެ، ދަޢުވާކުރުމުގެ ފަރާތް އަދާކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ގާނޫނުން ހުއްދަކުރެވޭނެ ކަމުގެ ބަދަލު ކަނޑައަޅައި،

އަދި ހަވާލު ނުކުރާ ހަވާލު އެންމެފަހުގެ ފާލުގެ ފަދައިން (ލާމާރު ފުރިންޖު) އާއި ހަވާލުކުރެން ނިސްބަތުން ހަވާލުކުރުމަށް ފަރާތް އަދާކުރުމަށް މިހާރު ނުވަތަ ބައްޔެއް ކުރާއި ނުވަތަ ދަޢުވާއާއި ނުވަތަ މިޢާދައިގައި ނުވަތަ ޖެހޭނެ ފަރާތެއްގައި އަދި ނުވަތަ ޖެހޭ އާއި ގެދޮރުވެރި ހަވާލުކުރާއިރު ކަނޑައަޅައި ބެލެނިވެ، ފަރާތް އަދާކުރުމަށް ކަމަށް ހަވާލު ނުކުރެވި ގެއްލުންތަކުގެ ޚިދުމަތް ބޭނުންކުރުމުން ފެށިގެން މިދިޔަ އަހަރު ކުރިއަށްވުރެ ނުވަތަ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލު ކަނޑައެޅުން ނުވަތަ ދަޢުވާގެ ޝަރުތު ފުރަތަމަ ޢިބާރާތުގެ މުއްދަތުގެ އިތުރު ކުރަނީ ކުރެވޭނެ، އެކުލަވާފައިވާ ކަނޑައެޅޭ 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލުމުން މުއްދަތުގެ އިތުރުކުރުމަށް ހުއްދަ އަންގާފައިވާކަން އަންގައި،

އަދި ހަވާލު ނުކުރައި ހަވާލުން ނިސްބަތްވާ އެންމެހައި ވިޔަފާރިތައް ދީ ފުރާޖްކަން ހިނގާ ފެށުމުގެ ކުރިން އަހަރު މުއްދަތު ހަމަވުމުން 03 (ތިނެއް) ދަރަނިގެ އިތުރު އަހަރު ދިއުމާ ގުޅިގެން ހަވާލުކުރުމަށް ހަވާލުން ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރި ނަގަނީ ހަވާލުވި ހަވާލު ނުކުރާ އެޖެންސީގެ ވައްކަރުންނައި ހަވާލުގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގާ ވިޔަފާރި ނަގަނީތައް، އެކަށީގެން ހަވާލު އަށް ނިސްބަތްވާ ނަންބަރުތަކާ ސަރުކާރު އަދި ފޯނަކީ ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތް ކުރެވުނު ކަނޑައަޅަން އެއް ކަނޑައަޅަނީ، މިއަދު 2016 ޖުލައި 03 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަވާލު މިޖެހެ ގޮތުގެ ފުރިހަމަ ދިރާސާ ނަން ސަރުކާރާއި ގޮތުން ހުށަހަޅާ ނަގައިނަކަށް ބަލާކުރެވޭތީ ތަކެތީ ޢަމަލު ކުރުމަށް އަދި، ދެއްކުމުގެ ކަނޑައެޅި އެންމެހައި މުދަލަށް ސަބަބުތަކެއް އެނގެއި،

ހަވާލު ނުސްޚާ އެޖެންސީގެ ދިރާސާ ދާއިރާގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައެޅި ގޮތުގެ މައްސަލަ ހަވާލު ނުކުރައި ހަވާލު އެންމެހައިންނައި ތަފާސީލު (ވަކިވަކި ފަރާތް) އާއި ހަވާލުވުން ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތައް ކުރީން ގެންދިޔުމައި އަދި ހަވާލުވި ހަވާލުން ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތައް އެޖެންސީ، އެ އެޖެންސީގެ މައްސަލަތަކުގައި ހަވާލު ނުސްޚާ އެޖެންސީގެ 04 (ހަތަރު) ފައިސާގެ ދުވަހުން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުން ކަނޑައަޅާ ސިވިލް ކޯޓުގެ އިންސާފު ދިނުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުގެ ބާރުތަކާއި އަބްދުالله ޢާރިފް ހުސައިނާއި މެދުވެރިވުމުގެ (ސިވިލް ކޯޓް) މަޢުލޫމާތު ނަމްބަރު ހުއްދަތައް ގޮތުގެ ފައިސާ، އެ 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ހުއްދަތައް އަދާކުރުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަރާރު ހުށަހެޅުން އެނގެއި، އަދި ކުރުމުން، ހުކުމްކުރުމަށް ފާސްވުން އެންގުން ކަނޑައަޅައެވެ.

3.2 • ދެވަނަ ކަމަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ސިވިލް ކޯޓް ނަންބަރު

220/Cv-C/2016 ގެ މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން ޤަރާރު ކުރެވުނު ދުވަހުގެ ހުކުމް ސިވިލް ކޯޓުގެ ފައިސާގެ މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން ކަނޑައެޅި ގޮތުގެ ތެރެއިން އެޕީލް ކުރުމަށް ހުކުމްކުރުމަށް ފާސްވުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ

ނަންބަރު 2010/HC-A/226 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ [illegible] ޝަރުޢީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުވާ ކަމަށްބެލުން ހުރަހެއް ނެތްކަމަށް ބަލާއިރު،

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމްގައިވާ " ހަވީރު ނޫހާއި ހަވީރު އޮންލައިން [illegible] ([illegible]) އާއި ހަވީރުއަށް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތަކުގައި އަދި [illegible] ހަވީރު ހިނގަމުންދިޔަ ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް [illegible] މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ހުކުމްކުރި ތާރީޚް (03 ފެބްރުއަރީ 2016 ވަނަ ދުވަހު) އިން ފެށިގެން މީލާދީ 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހަށް ހަވީރު ނޫހާއި ހަވީރު އޮންލައިން [illegible] ([illegible]) އާއި ހަވީރުއަށް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތަކާ [illegible] އެއްވެސް މީޑިއާއެއްގައި ނުވަތަ މީޑިއާގެ ވަސީލަތްތަކުގައި އަދި ނުވަތަ މީޑިއާ އާއި ގުޅުންހުރި ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިވުން، [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible]" ކަމާއި، އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] ނިސްބަތްވާ [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ [illegible]،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/226 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ނިޔާގައި ފަނޑިޔާރުންގެ ނިންމުންތަކުގެ 3 (ތިނެއް) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ "[illegible]

ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާކަމަށާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ އެންމެހައި ޝަރީޢަތްތައް ހިންގަންވާނީ އަދުލުވެރިކަމާއެކު ވަކިފަރާތަކަށް ނުޖެހި ހާމަކަމާއެކުގައި ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ވަކި ފަރާތަކަށް ނުޖެހި ހާމަކަމާއި އަދުލުވެރިކަމާއެކު ޝަރީޢަތްކުރުމުގައި އެ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ހިމެނޭ ޚަޞްމުން ޙާޟިރުވުން ނުވަތަ ޚަޞްމުންގެ ވަކީލުން ވީނަމަ ހާޟިރުވެ، ހަމަހަމަކަމާއި މައްސަލައިގައި ދެފަރާތުގެ ބަސް ބުނުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދޭންޖެހޭ" ކަމާއި އެނގެން ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/226 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާ އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއަށް ތަޠުބީޤުކުރެވޭނެ.

3.3 ދެވަނަ ކަމަކީ، އެއްވެސް [illegible] ނުވަތަ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ މަސްލަހަތު [illegible] މައްސަލައެއްގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވުމާ ނުލާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ވަކީލަކާއިގުޅުމާއި މަޝްވަރާކުރުމުގެ ޙައްޤުން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް މަޙްރޫމުކުރެވިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައި [illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ވަކީލަކާއިގުޅުމާއި މަޝްވަރާކުރުމުގެ ޙައްޤުން މަޙްރޫމުކުރެވިފައިވާ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައިވެރިވާ ފުރުޞަތު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުއްދަތުގައި، އަދި [illegible] [illegible]

ކަނޑައެޅޭ ހާލަތްތަކުގައި އަދާކުރާ/އަދާކުރި ވަޒީފާގެ މަސައްކަތާ އެއްބާވަތެއްގެ އެހެން ވަޒީފާއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ނުކުރުމަށް 'ނޮން-ކޮމްޕީޓް' ޝަރުތުތައް ހިމަނާފައި ހުންނަކަމާއި، އެގޮތުން 'ހަވީރު'ގެ [illegible] [illegible] ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި މިފަދަ ޝަރުތެއް ހިމަނާފައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި ދެމެދު [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުން ބަލާއިރު، ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދާކުރި ވަޒީފާގެ މަސައްކަތާ އެއްބާވަތެއްގެ އެހެން ވަޒީފާއެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮންނަކަމާއި،

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ސަހަފީ 'ހަވީރު' ގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެހެން ވަޒީފާއެއް [illegible] [illegible] ކަމަށް، [illegible] 3 އޭޕްރީލް 2016 ގައި ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއިން އެނގެން [illegible]، [illegible] [illegible] ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ [illegible] 4 އޭޕްރީލް 2016 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހަވީރު މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގައި އަދާކުރި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބޭނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދާކުރުމުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް މީޑިއާ ގްރޫޕް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން [illegible]، އަދި އެކަމަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް [illegible] [illegible]

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށްވެސް އެ މީހަކު އިޚްތިޔާރުކުރާ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުމުގެ ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ،

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު) ގެ 18ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި " ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި އެހެން އެއްވެސް މާއްދާއެއް، މީހަކު ދިރިއުޅުމަށް ނުވަތަ އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ކުރާ ވިޔަފާރިކަމަކަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ ވަކިކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާނަމަ، އެމާއްދާއެއްގެ ބާރު ހިނގާނީ، ހަމައެކަނި އެއީ އެކަށީގެންވާ ކަމަކަށް ވާއިރު ހިނދެއްގައެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، ވަޒީފާ ދޫކުރުމަށްފަހު ވަޒީފާ އަދާކުރި ފަރާތް ވަޒީފާއާއި ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ ވަކި ވަޒީފާއެއް ބަންދު ކުރެވިދާނެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިވުމަށްފަހު ކަން އެގޮތް އަންނަކަމާއި، ނަމަވެސް އެކަމަށް "އެކަށީގެންވާ" (reasonable) ކަމަށްވާންޖެހޭކަން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުން އެގޮތް އަންގާކަމާއި، މިގޮތުން، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުންވިޔަސް ވަޒީފާގައި ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ ވަކި ވަޒީފާއެއް ކުރުން މަނާ (restrain of trade) ކުރުމުގައިވާނަމަ، އެކަމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމަށް ނުވާނަމަ، އެކަމަކީ ހުރި ކަމެއް ނޫންކަމާއި، މިމައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ހަވާލު ގުޅޭ ވަޒީފާގެ މުޢާހަދާގައި ދަފުތަރު ފެށުން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އޭނާ އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން އިސްތިޢުފާ ދިނުމުން ނުވަތަ ވަކިކުރުމުން ވަޒީފާ ދިނުމަށްފަހުން ކުރީ ވިޔަފާރިކަމާ އެއްގޮތް އެފަދަ ވިޔަފާރިއެއްކުރުން މަނާ ކުރީ އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުކަން އެގޮތް އޮތުމައި، ދަށުކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި، "ޝަރުޠުއަކަށް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިތަކެއް ހިންގައި އަނެއް އެއްވެސް މުއައްސަސާގައި ނުވަތަ މީހަކުގެ ވަޒީފާގައިވެސް ނުވަތަ މިޒާތުގެ ކަމެއް ވަޒީފާތަކުގައި ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ، ވަޒީފާއަށް ވަކިކުރެވުނު ވަޒީފާ އަދާކުރުމަކީ ޝަރުޠުއަކަށް ޤާނޫނުން ހުއްދަކުރެވޭ ކަމެއްނޫންކަމަށް" ބަޔާންކޮށް ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ދާއިރާ ފުޅާކޮށް ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ނޫންކަމަށް އެގޮތް އޮތުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާ ޝަރީޢަތަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީކަމެވެ.

3-4 ހަމަޔަށްވާތީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 މައްސަލައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ސ. ހިތަދޫ، ދުރައްމާދު ބިސްމިލާގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/310 މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 މައްސަލައިގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އެމައްސަލަ އަލުން ބައްލަވައި ފައިސަލާ ކުރައްވަން ހުކުމްކުރައްވައިދެއްވުމަށްކަމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓު ތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ދަށުން މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ފޮނުވާލުމަށް ހުކުމްކުރަމެވެ، މިމައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ 220/Cv-C/2016 މައްސަލައިގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް އިޢާދަކޮށް ބެލުމަށް ކޯޓަށް ފޮނުވައި މިޤަޟިއްޔާ ބާޠިލުކޮށް ބަލައިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އެއްބަސް ފަނޑިޔާރުން ނިންމައިފީމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، މިސްލު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމާއެކު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބެލެވުނު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/310 ޤަޟިއްޔާގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށް، އެޤަޟިއްޔާ އަލުން ބައްލަވައި ފައިސާލާ ކުރަނިވި ޙުކުމެއް ކުރެއްވުމަށްޓަކައި ސިވިލް ކޯޓަށް ޔަޤީންކޮށްފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 220/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމާއެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މިޤަޟިއްޔާގައި އިތުރު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މިޤަޟިއްޔާ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ހައިކޯޓުގެ ތިން ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައިފީމެވެ.